

BILL VIL SETA NEYÐUGU MØRKINI

ØLL MENNISKJU HAVA FULT **RÆÐI** YVIR EGNUM **LÍVI**, MEN ONGAN **RÆTT** YVIR **LÍVINUM** HJÁ **ØÐRUM**. EINKI MENNISKJA ER **YVIR** EINUM **ØÐRUM**. TAÐ HELDUR 49 ÁRA GAMLI **BILL JUSTINUSSEN**, TINGMAÐUR FYRI **MIÐFLOKKIN**. – AT VERA **SAMKYNDUR** HEVUR EINKI VIÐ **RÆTTINDI** AT GERA. TAÐ ER EIN **LIVIHÁTTUR**, EIN **UPPFATAN**, EIN MEINING, EIN **AVGERÐ**, EIN **LYST**, SIGUR HANN

VANGAMYND

Uni Holm Johannesen
uni@sosialurin.fo

Kvøldarlotið er friskt henda oktoberdagin á Glyvrum, tá tað bráðliga dukar á hurðina í barnaheiminum hjá Bill Justinussen. Friðurin ræður hetta kvøldið. Vitjandi koma javnan á gátt her, so einki lögdið er í hesum fyra dukunum á hurðina. Og tó.

Árið er 1977.

Mamman, sum er heimagangandi, tí pápin er sjómaður og burturstaddur, letur hurðina upp. Inn um stígur fatti lærarin, sum er frelstur og hevur greitt 13 ára gamla Bill Justinussen frá gleðisboðskapinum í kristnitímunum í Glyvra skúla. Henda stóðan er óvanlig. Hann hevur ongantíð verið á vitjan her fyrr. Lærarin er sjálvandi ikki ørindaleysur. Hann vil tosa við Bill.

– Hann er ikki inni júst nú, men hann verður skjótur, sigur mamman blíðliga, sum í sama andadrátti bjóðar læraranum innum.

Bill stendur seg væl í skúlanum. Hann er serliga kringur í føroyskum, har hann heystar ágóðan av drúgvu royndunum hjá Eliesar í Boyti, sum dugir fyrmyndarliga væl at læra frá sær. Skjótt kemur Bill heim. Hann er fullgreiður yvir, hví lærarin vil tosa við hann – og lærarin er ikki komin her at skelda. Teir báðir setast við stóra og brúnliga stovuborðið. Lærarin er her fyrri at vísa honum skriftirnar.

– Hann hevði sæð, hvussu eg og nakrir vinmenn sótu undir hvørjum orði í kristnitímunum. Eg drakk eisini hvørt orð í meg hetta kvøldið. Hann hevði frímóð til at gera hesi ørindi fyrri sín Harra, og tað eri eg æviga takksamur fyrri, sigur Bill Justinussen, nú 36 ár seinni.

Tað eru serliga orðini í Opinberingini 3. kapitull og 20. vers, sum eru livandi fyrri honum. »Hygg, Eg standi fyrri durunum og banki! Hoyrir onkur rødd Mína og letur upp dyrnar, skal Eg fara inn til hansara og halda kvøldmáltíð við honum – og hann við Mær«. Bill

kennir seg lættan um hjartað og fær frið innan. Tað er, sum Bill hevur funnið tað, hann hevur longst og tráað eftir í barnaárunum.

Løtu seinni boyggja teir knø saman. Bill er frelstur.

Kristindómurin fekk rúmd

Nøkur av vinfólkunum hjá Bill vórðu eisini frelst um somu tíð. Tey hildu nógv saman og høvdu sterkan andaligan felagsskap. Hesin lærarin skipaði saman við øðrum fyrri regluligum húsmøtum, har vinfólkini trúliga møttu, og seinni stovnaðu vinfólkini samkomuna Lívsins Orð, sum enn er ein virkin samkoma.

Tað var ikki óvanligt, at tey sum nýfrelst vóru á mæti fyra ferðir um vikuna. At fáa so nógv undirvísing úr Bíbluni og hava eitt virkið kristið lív var av sonnum við at mynda tey sum persón.

– Øll heimsmyndin verður ávirkað og lívsáskoðanin verður í kristnum ljósi. Høvuðsboðskapurin hjá frelstum kristnum er, at Guðs kærleiki verður virksamur í okkum menniskjum. Tann kærleikin gevur, uttan at taka nakað afturfyrri. Hann fyrirgevir treytaleyst. Hann tolar alt. Soleiðis havi eg roynt og ynskt at liva í gerandisdegnum«, sigur Bill Justinussen.

Fyrstu árin vaks hann upp millum útróðrarbátarnar á Stongunum í Klaksvík. Familjan flutti út á Glyvra í 1970, tá Bill fór í fyrsta flokk. Glyvra var paradís hjá børnum. Høvuðsspæliplássið var fótbóltsvøllurin oman fyrri Glyvra skúla, har Bill brúkti túsundtals tímar at spæla fótbólt. Um rundi leður-bólturin ikki setti dagsskránnar, spældu teir kovboy við Gamlastein ella niðri á Bakka, ella hugleiddu um lívsins stóru spurningar uttan fyrri automatina hjá Meinhard á Trónða.

Politikkurin

Heimurin stendur stillur eina løtu. Hann hugsar ikki. Stilli. Hann hevur ilt við at trúgva tí. Veljarakanningarnar hava spátt, at Jenis av Rana fór aftur at vera einsamallur tingmaður. Hetta kemur óvart á. Nú er talt upp í Havn,

og Miðflokkurin hevur knekkað næsta mannin. Tað fara nøkur sekund, áðrenn frøin fer so smátt brúsanði gjøgnum kroppin. Umsíðir kom umskiftið. Á sjónvarpsskýggjanum við hús er sjón fyrri søgn. 39 ára gamla glyvramaðurin við yvirskeggjunum hevur rokkið innum tinggáttina á fyrsta sinni. Á lögtingsvalinum 19. januar 2004 eru 205 atkvøður farnar honum í lut, og Miðflokkurin hevur nú tvey umboð í lögtinginum. Fantastiskt!, rópar hann fram fyrri seg sjálfvan.

Dagurin situr rimmar fastur í huganum á Bill. Tað er við ótta og bivan, at hann verður landsstýrismaður, sum tann fyrsti hjá Miðflokkinum nakrantíð, í familju- og heilsumálum í 2002, tá Miðflokkurin fær umboð í Tinganesi, tí fullveldissamgongan, sum hevði sitið farnu fyra árin, fekk ikki meirilutan á valinum.

– Tann dagin var Norðskálatunnin stongdur, og eg skuldi koyra norð um Eiðisskarð. Nógvir tankar fóru gjøgnum høvdið, meðan eg koyrði til Havnar henda dagin. Her skuldi eg nú sita við sama borði, sum tey, eg hevði sæð upp til í mong ár. Annlis Bjarkhamar og eg vóru nýggj landsstýrisfólk tá. Eg gloymi hetta ongantíð, tí nú var tað, eg segði, ikki líkamikið, sigur Bill.

Sum fortalari fyrri hugburðsbroytingum er glyvramaðurin javnan frammi í fjølmíðlunum hesi bæði árin. Í 2004 verður hann valdur tingmaður.

Loksins, freistast hann at siga. Politiski áhugin sprettir til valið í 1984, tá Tordur Niclasen heitir á hann at vera stillari hjá sær hjá Kristiliga Fólkalokkinum. Pápi Bill, sum andaðst bara 39 ára gamal í 1983, hevur verið stillari hjá Adolfi Hansen. Tordur metir, at sonurin kundi bera arvin víðari. Bill tekur av tilboðnum. Fýr ár seinni, tá hann arbeiðir í Havn, bjóðar hann seg sjálvur fram í Suðurstreymoy. Hann roynir seg á hvørjum vali fram til 2004, tá tað umsíðir bragdar.

– Tað er nívandi tungt ikki at verða valdur, og tað kennist sum ein persónligur ósigur. Tó er tað ein uggi, at atkvøðurnar koma øðrum til góðar og eru

ein partur av eini størri heild, minnst hann.

Kristiligi vongurin í føroyskum politikki er fyrri støðugum ósejnum í 1980-árunum. Kristiliga Fólka-Føroya-Framburðs og fiskivinnuflokkurin, KrFFFF, ein sameining av Framburðs- og fiskivinnuflokkinum hjá Kjartan Mohr og Adolf Hansen og øðrum, er fyrsti flokkur, sum sigur seg virka fyrri, at kristiliga lívsáskoðanin verður sjónlig í politikki. KrFFFF, eisini róptur Kristiligi Fólkalokkurin, kemur á ting í 1984, men klovnar stutt eftir. Adolf Hansen tekur seg úr og stovnar Framsóknarflokkin. Tann flokkurin fær aldrin fastar tøkur í føroyskum politikki.

Í 1991 herjar aftur ein ósejma í Kristiliga Fólkalokkinum, tá Niels Pauli Danielsen og Tordur Niclasen eru ósamdir um, hvørja kós, flokkurin skal hava. Úrslitið er, at Tordur Niclasen verður uttanflokkatingmaður. Seinni stovnar Miðflokkin og fær Jenis av Rana og Bill Justinussen við. Flokkurin bjóðar fram seg á valinum í 1994.

Bæði Kristiligi Fólkalokkurin og Miðflokkurin eru á tingi frá 1994 til 1998, tá Miðflokkurin verður einsamallur flokkur, sum hevur kristiliga lívsáskoðanin sum aðalmál.

Bill Justinussen er í floksstjórnini og skrivari hjá tingmanningini, áðrenn hann sleppur framat í 2002. Ja og nei, svarar hann, tá hann verður spurður, um politiska lívið er so, sum hann hevði væntað.

– Tað eru nøkur viðurskifti, sum tú bara kann læra sum tingmaður. Tað snýr seg millum annað um, hvussu persónligar relatióner kunnu flyta politisk mál. Har meti eg, at eingin tinglimur er eins, og tí eru royndirnar, sum hvør einstakur ger sær, ikki møguligar at geva víðari til onnur. Tað er sum at hoyra eitt lag ella at eta eina máltíð. Upplivingin er persónlig, sigur Bill Justinussen.

Tolsemi

Miðflokkurin er ofta í andglettinum við sínum sterku meiningum um fosturtøku, rúsdrekka, samkynd og pornografi, sum hevur øst stóran part av